

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 26 października 2016 r.

W pozwie złożonym w dniu 5 maja 2016 r. (data prezentaty) M. T. (1) wniosła o podwyższenie renty wyrównawczej zasądzonej od (...) S.A. w W. przez Sąd Wojewódzki Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie XII Wydział Pracy prawomocnym wyrokiem w dniu 31 grudnia 1998 r., w sprawie XII P 215/94, z kwoty 550 zł do kwoty 2.035 zł, płatnej do 10 dnia każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejś z rat. Powódka kierując się wytycznymi Sądu Wojewódzkiego, który w wyroku z dnia 31 grudnia 1998 r. zasądził na jej rzecz miesięczną rentę wyrównawczą w wysokości 550 zł, przy uwzględnieniu aktualnych składników minimalnego wynagrodzenia, uznała, iż uzasadnionym jest żądanie kwoty 1.485 zł, która stanowi różnicę pomiędzy zarobkami, jakie mogłaby osiągnąć a wysokością aktualnego minimalnego wynagrodzenia, tj. 2.035 zł (pozew 3 – 5).

W odpowiedzi na pozew (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki zwrotu kosztów procesu, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych. W uzasadnieniu pozwany powołał się na przepis art. 907 § 2 k.c. i podniósł, iż w niniejszym przypadku ciężar udowodnienia koniecznych przesłanek zgłoszonego roszczenia w kontekście „zmiany stosunków” spoczywa na powódce, a zdaniem pozwanego nie zaistniały żadne określone przepisami okoliczności powodujące zasadność podwyższenia wysokości dotychczas wypłacanej powódce renty wyrównawczej. Ponadto w ocenie pozwanego, wskazanie przez powódkę wzrostu minimalnego wynagrodzenia nie jest wystarczającą przesłanką do zwiększenia comiesięcznego świadczenia. Kwestionując wysokość żądanej renty, pozwany stwierdził, iż w żaden sposób podana przez powódkę kwota nie stanowi adekwatnej różnicy pomiędzy wynagrodzeniem pobieranym przez powódkę, a jej możliwościami zarobkowymi, gdyż strona powodowa nie uprawdopodobniła, iż aktualnie pobierane wynagrodzenie kształtowałoby się na poziomie 3.885 zł (odpowiedź na pozew k. 28 – 31)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Przedsiębiorstwo (...) W W. zostało w trybie przekształceń własnościowych przekształcone w (...) S.A., która następnie została przejęta w trybie art. 492 k.s.h. przez pozwaną – (...) S.A. w W..

(wyciąg z KRS k. 6 – 8)

Powódka M. T. (1) była zatrudniona w Przedsiębiorstwie (...) W W. od dnia 16 maja 1988 r. na stanowisku recepcjonistki.

(akta osobowe powódki, akta sprawy XII P 215/94, zeznania świadka M. T. (2) k. 73 – 73v, zeznania powódki k. 73v - 74)

Przez zatrudnieniem powódka legitymowała się pomaturalnym wykształceniem w Technikum Obsługi Ruchu Turystycznego, posiadała również podstawową znajomość języka angielskiego.

(zeznania świadka M. T. (2) k. 73 – 73v, zeznania powódki k. 73v - 74)

Z powodu zmian organizacyjnych pracodawca zamierzał rozwiązać umowę o pracę z powódką. Na skutek interwencji działającej u pozwanego organizacji związkowej, postanowiono o powierzeniu powódce stanowiska inspektora ds. p. poż. w Dziale Ochrony. Praca na takim stanowisku wymagała odbycia stosownych szkoleń.

(niesporne - na podstawie akt sprawy XII P 215/94)

W dniu 7 kwietnia 1993 r. miało miejsce przeszkolenie pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, które polegało na odbyciu jednogodzinnych zajęć teoretycznych, a następnie zjeździe z dachu z zastosowaniem 134

m rękawa ratowniczego. Powódka nie uczestniczyła w części teoretycznej powyższego szkolenia, wykonując w tym czasie swoje obowiązki na stanowisku recepcjonistki. Następnie po otrzymaniu polecenia, powódka przebrała się w spodnie, zmieniła obuwie i udała się na dach, skąd miał rozpocząć się zjazd rękawem. W czasie zjazdu rękawem w pozycji stojącej, na skutek gwałtownego wyhamowania, noga powódki ugrzęzła w splocie rękawa, co wywołało silny ból u powódki, a w efekcie spowodowało wieloodłamkowe złamanie nasady bliższej kości piszczelowej prawej kończyny dolnej. Powyższe skutkowało koniecznością hospitalizacji powódki oraz odbycia rehabilitacji.

Zdarzenie uznano za wypadek przy pracy. W dniu 8 grudnia 1993 r. Komisja lekarska ds. Inwalidztwa ustaliła u powódki 40% długotrwały uszczerbek na zdrowiu, a Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaliczył powódkę do III grupy inwalidzkiej w związku z wypadkiem przy pracy.

(niesporne - na podstawie akt sprawy XII P 215/94, opinia biegłego sądowego k. 64 – 66, orzeczenie k. 67, zeznania świadka M. T. (2) k. 73 – 73v)

W związku ze stanem zdrowia powódki po wypadku przy pracy, Sąd Wojewódzki Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie Wydział XII Pracy prowadził sprawę z jej powództwa o rentę, odszkodowanie i zadośćuczynienie, w której wyrokiem z dnia 31 grudnia 1998 r. zasądził m.in. zapłatę od pozwanego na rzecz powódki kwoty 550 zł tytułem miesięcznej renty, płatnej do 10 dnia każdego miesiąca, poczynając od dnia 1 stycznia 1999 r., z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat. Jako podstawę obliczenia renty wyrównawczej Sąd wskazał różnicę pomiędzy zarobkami jakie powódka mogłaby osiągnąć w okresie objętym rentą a wszelkimi dochodami. Sąd uznał, iż powódka z powodu wypadku przy pracy ma ograniczoną zdolność do pracy umożliwiającej jej osiągnięcie dochodów na poziomie minimalnej kwoty wynagrodzenia określonego Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 stycznia 1998 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników, które w roku wydania przez Sąd orzeczenia wynosiło 500 zł. Ponadto Sąd przyjął, iż powódka przy posiadanych kwalifikacjach, na zajmowanym przed wypadkiem stanowisku powinna zarabiać 1.050 zł miesięcznie

(niesporne - na podstawie akt sprawy XII P 215/94)

Od czasu wypadku powódka pozostawała na rencie i próbowała znaleźć odpowiednia dla siebie pracę. Przez pewien okres była także zarejestrowana jako osoba bezrobotna, potem wykonywała tylko prace dorywcze. Powódka była W latach 1996 – 2008 raz, dwa razy w roku powódka wykonywała pracę charakterystatora telewizyjnego, do której przygotowywała się odbywając specjalny kurs. Po 2008 r. zmieniły się warunki pracy i propozycje pracy nie były odpowiednie dla stanu zdrowia powódki.

(zeznania świadka M. T. (2) k. 73 – 73v, powódka informacyjnie k. 54, zeznania powódki k. 73v – 74)

Do 2015 r. powódka pobierała rentę w wysokości 1.700 zł netto, po czym Zakład Ubezpieczeń Społecznych zawiesił jej wypłacanie z uwagi na przedłożenie przez powódkę niepełnej dokumentacji medycznej.

(zeznanie PIT-37 za 2015 r. k. 60 – 63, zeznania świadka M. T. (2) k. 73 – 73v, powódka informacyjnie k. 54, zeznania powódki k. 73v – 74)

Wykonane w 2016 r. badanie stanu zdrowia powódki wykazało progresję zmian zwyrodnieniowych, sugerujących zaawansowane uszkodzenie powierzchni stawowej stawu kolanowego prawego, mogące powodować zespół bólowy. Stan kręgosłupa powódki również wskazywał na zmiany zwyrodnieniowe, które powodowały ból. Stwierdzono konieczność poddawania się przez powódkę kolejnym zabiegom leczniczym.

(opinia biegłego sądowego k. 64 – 66)

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o okoliczności bezsporne, które już były rozpoznane przez Sąd i stanowiły podstawę do skonstruowania stanu faktycznego przy poprzednio prowadzonej i zakończonej prawomocnym wyrokiem sprawie z powództwa powódki o sygn. akt XII P 215/94. Prawdziwość i zupełność

dokumentów przedłożonych w sprawie nie budziła wątpliwości Sądu oraz nie była kwestionowana przez strony, zatem Sąd nie miał podstaw poddania w wątpliwość ich moc dowodową.

Sąd ustalając w niniejszej sprawie stan faktyczny oparł się również na zeznaniach świadka M. T. (2) oraz powódki, którym Sąd zasadniczo dał wiarę zarówno w zakresie chronologii zdarzeń, jak i faktów, o których Sąd pozyskał informację i w oparciu, o które poczynił ustalenia stanu faktycznego, jednakże w ocenie Sądu nie stanowiło to wystarczającego materiału na udowodnienie, a nawet uprawdopodobnienie zasadności wysuwanych przez powódkę roszczeń.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu powództwo M. T. (1) nie zasługuje na uwzględnienie w całości.

Treść art. 444 § 2 k.c. przewiduje możliwość przyznania renty wyrównawczej poszkodowanemu w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość.

Stosowanie do brzmienia art. 907 § 2 k.c. jeżeli obowiązek płacenia renty wynika z ustawy, każda ze stron może w razie zmiany stosunków żądać zmiany wysokości lub czasu trwania renty, chociażby wysokość renty i czas jej trwania były ustalone w orzeczeniu sądowym lub w umowie. W świetle powyższej regulacji, w razie zmiany stosunków możliwa jest zatem zmiana jej wysokości jak i uchylenie obowiązku jej zapłaty.

Jak wynika z ustalonego orzecznictwa w pełni podzielanego przez Sąd, w art. 907 § 2 k.c. akcentuje się słowo "zmiany" sugerujące, że sąd będzie mógł kształtować "na nowo" treść obowiązku pozwanego wobec powoda. Jednak istota wydanego na tej podstawie orzeczenia sprowadza się do potwierdzenia przez organ wymiaru sprawiedliwości, że stosunki w chwili orzekania uzasadniają obowiązekłożenia innej niż dotychczas kwoty, a potwierdzenie to znajdujące się w sferze motywacyjnej wyroku stanowi podstawę zasądzenia nowego świadczenia o innej niż dotychczas wysokości. Jest to orzeczenie o takim samym charakterze jak pierwsze - zasądzające rentę, z tą różnicą, że odpowiada układowi stosunków (z reguły faktycznych) w chwili. Jednak owo odmiennie, nowe, rozstrzygnięcie musi zostać uzasadnione przez sąd porównaniem zmienionych stosunków usprawiedliwiających odmienny sposób liczenia świadczenia. Podstawą modyfikacji wysokości renty, wynikającej z ustawy może być bowiem tylko zmiana stosunków. W razie wystąpienia różnorodnych zjawisk w stosunkach ekonomicznych lub osobistych poszkodowanego, wpływających na ocenę wysokości szkody wyrównywanej rentą należy dokonać ich porównania i dostosować treść orzeczenia do jego wyniku (...) Rozpoznając sprawę o podwyższenie renty wyrównawczej, o której mowa w art. 444 § 2 k.c. przyznanej z uwagi na ograniczenie zdolności do pracy, trzeba wykazać, biorąc pod uwagę hipotezę art. 907 § 2 k.c., na czym konkretnie polegają zmiany stosunków (zmiana możliwości zarobkowych poszkodowanego i zmiana wynagrodzenia na stanowisku, które piastował przed wypadkiem) i w jaki sposób konkretnie owe modyfikacje wpływają na wysokość świadczenia (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2011 r. w sprawie I PK 165/10, Lex 786797).

W toku przedmiotowej sprawy powódka domagała się zmiany wysokości renty wyrównawczej i podwyższenia jej z kwoty 550 zł do 2.035 zł w uwagi na zmianę stosunków tzn. wzrost płac na zajmowanym przez powódkę stanowisku u pozwanego, przy czym powódka uzasadniała swoje żądanie stosując analogię i za podstawę obliczeń wskazała na 370% wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę do kwoty 1.850 zł, w porównaniu do obowiązującego w dniu orzekania tj. 500 zł i uznała, iż należy zastosować analogiczny wzrost do obliczenia aktualnej wartości wynagrodzenia, jakie by otrzymywała świadcząc pracę na swoim stanowisku pracy i wynosiło by ono 3.885 zł.

Na wstępie należy zważyć, iż zasadniczą kwestią do rozpoznania w przypadku tego typu roszczenia (o podwyższenie wysokości uprzednio zasądzonej renty), było dokonanie analizy pod kątem ustalenia, czy faktycznie zaistniała wymagana przez wyżej cytowany przepis przesłanka do dokonania takiego podwyższenia, a mianowicie, czy zmiana stosunków gospodarczych była na tyle znacząca i nadzwyczajna, że uzasadniała wypłacanie powódce renty w żądanej wysokości.

Nadto istotnym jest wskazanie, iż zgodnie z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia koniecznych przesłanek zgłoszonego roszczenia w kontekście „zmiany stosunków” spoczywał na powódce.

Odnosząc powyższe do wyrażonego w procesie stanowiska strony powodowej, należy podnieść, iż powódka uzasadniała zasadność swojego roszczenia jedynie biorąc pod uwagę zmianę wysokości minimalnego wynagrodzenia. W tej kwestii należy przede wszystkim wskazać należy, iż w ocenie Sądu, nie zaistniały żadne określone przepisami okoliczności powodujące zasadność podwyższenia wysokości dotychczas wypłacanej powódce renty wyrównawczej. Ponadto zastosowanie przez powódkę wskaźnika minimalnego wynagrodzenia za pracę jako punktu odniesienia do istotnej zmiany warunków, nie jest zasadne, albowiem wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę jest wskaźnikiem administracyjnym, ustalonym odgórnie przez ustalonego w drodze rozporządzenia przez Radę Ministrów, nie jest to wartość stricte gospodarcza i mogąca skutkować ewentualną zmianą stosunków, która to stanowi przesłankę z art. 907 § 2 k.c.

Odnosząc się do wysokości żądanej renty nie sposób stwierdzić jakoby podana przez powódkę kwota stanowiła adekwatnej różnicę pomiędzy wynagrodzeniem pobieranym przez powódkę, a jej możliwościami zarobkowymi, gdyż strona powodowa nie uprawdopodobniła, iż aktualnie pobierane wynagrodzenie kształtowałoby się na poziomie 3.885 zł, nie uprawdopodobniła również, że jej wykształcenie, jak i doświadczenie zawodowe uległo tak znaczącej zmianie, która by predestynowała ją do otrzymywania tej wysokości zarobków, na tym stanowisku.

Powyższe znajduje oparcie w stanowisku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, który w dniu 8 marca 2013 r., w sprawie V ACa 33/13 uznał, iż ustalając dla potrzeb określenia stosownej renty wyrównawczej, zarobki hipotetyczne, jakie uprawniony mógłby osiągnąć, gdyby nie uległ wypadkowi, Sąd musi uwzględnić zarobki najbardziej realne do osiągnięcia przez poszkodowanego. Przy braku szczególnych okoliczności, które winien wykazać powód, z reguły nie ma podstaw do uwzględnienia zarobków najwyższych, bowiem sama tylko teoretyczna możliwość zatrudnienia w placówkach oferujących najwyższe zarobki, nie jest wystarczająca do przyjęcia, że poszkodowany rzeczywiście byłby w takiej placówce zatrudniony (por. wyrok Sądu Najwyższego z 6.06. 2002r., I CKN 693/00, LEX nr 55257).

W konsekwencji nie można było uznać, aby poczynione przez powódkę odniesienie wysokości żądanego roszczenia do zmiany minimalnego wynagrodzenia mieściło się w zakresie „zmiany stosunków”, o której mowa w art. 907 § 2 k.c.

Działając na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążenia powódki kosztami procesu.

SSR Ewa Oleksiak

Zarządzenie: (...).